

MÔI TRƯỜNG THU HÚT ĐẦU TƯ NƯỚC NGOÀI Ở HÀ NỘI và vấn đề cải cách thủ tục hành chính

■ VÕ THỊ THANH HÀ (*) NGUYỄN VĂN HÙNG (**)

Cải cách thủ tục hành chính nhằm cải thiện môi trường thu hút Đầu tư nước ngoài (ĐTNN) ở Hà Nội

Thứ nhất, đổi mới quan điểm về thủ tục hành chính. Các cơ quan nhà nước cần có tư duy sát thực hơn về hoạt động đầu tư và kinh doanh của doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài theo hướng trước hết đây vừa là lợi ích, vừa là trách nhiệm của họ. Cơ quan quản lý nhà nước phải nhận thức, quán triệt quan điểm phục vụ trong chỉ đạo thực hiện cải cách thủ tục hành chính là nhiệm vụ trung tâm theo hướng nhận khó khăn về phía mình để tìm cách đơn giản hoá thủ tục hành chính tới mức cao nhất, đem lại thuận lợi nhất cho doanh nghiệp. Trên cơ sở đó, mọi thủ tục hành chính cần hướng vào việc tạo thuận lợi cho các hoạt động đầu tư của nhà đầu tư nước ngoài, cũng như hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài. Các thủ tục hành chính đối với doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài cần được thiết kế theo hướng dễ khi doanh nghiệp thực hiện với thời gian ngắn nhất và chi phí thấp nhất. Từ điều này sẽ tìm ra nhiều cách sáng tạo thực hiện.

Thứ hai, tiếp tục đơn giản hoá các thủ tục hành chính trong việc

thẩm định và cấp phép. Cải tiến mạnh mẽ thủ tục cấp giấy phép đầu tư, đơn giản hoá các thủ tục hành chính thực sự theo nguyên tắc liên thông "một cửa", "một đầu mối". UBND thành phố nên uỷ quyền cho Sở Kế hoạch – Đầu tư là cơ quan

dung theo hướng giảm bớt các danh mục phải báo cáo đánh giá tác động tới môi trường và quy định cụ thể các dự án được miễn lập các loại báo cáo này. Với các dự án phải lập báo cáo, cơ quan thẩm định phải tiến hành khẩn trương và bảo đảm

Theo một khảo sát về môi trường đầu tư vừa được Tổng cục Thống kê và Ngân hàng Thế giới công bố gần đây thì Hà Nội là một trong những địa phương có môi trường đầu tư kém thân thiện nhất. Hà Nội đứng thứ 50 về môi trường đầu tư trong tổng số 63 địa phương được khảo sát. Một trong những nguyên nhân dẫn đến tình trạng này là do môi trường đầu tư – kinh doanh của Hà Nội kém sức cạnh tranh so với các địa phương khác. Do đó, Hà Nội cần phải coi cải cách hành chính, giảm thời gian và công đoạn trong quá trình giải quyết công việc có liên quan đến hoạt động đầu tư nước ngoài là yêu cầu quan trọng và thường xuyên của mình. Có như vậy, Hà Nội mới có thể ngày càng hấp dẫn hơn, trở thành điểm đến thuận lợi hơn trong con mắt các nhà đầu tư.

đầu mối phụ trách các vấn đề hợp tác và đầu tư của thành phố, đồng thời là cơ quan duy nhất tiếp cận hồ sơ giải quyết các công việc tiếp theo, thay mặt nhà đầu tư đi liên hệ với các cơ quan hữu quan rồi trả lời cho các nhà đầu tư, tạo điều kiện thuận lợi cho họ khi đăng ký. Các cơ quan chức năng phải thông báo công khai các loại giấy tờ cần có về hồ sơ đăng ký cấp giấy phép đầu tư. Cần sửa đổi, điều chỉnh một số nội

độ chính xác cao, để vừa rút ngắn thời gian đăng ký, vừa hạn chế được các công nghệ lạc hậu, gây ô nhiễm môi trường. Thu thập các thông tin về công nghệ tiên tiến của thế giới phải trở thành việc làm thường xuyên của các cơ quan này.

Thứ ba, tạo điều kiện cho các dự án có vốn đầu tư nước ngoài sau khi được cấp phép triển khai nhanh và sớm đi vào hoạt động sản xuất kinh doanh. Việc triển khai thực hiện dự án bao gồm các thủ tục về cấp đất, giải toả đền bù đất đai, xây dựng công trình, nhập khẩu vật tư

(*) Học viện Chính trị – Hành chính Quốc gia Hồ Chí Minh

(**) Ban Đối ngoại Trung ương

thiết bị, đánh giá tác động môi trường... cần đơn giản theo hướng các cơ quan chức năng hướng dẫn doanh nghiệp thực hiện đúng những quy định của luật pháp có liên quan, theo dõi quá trình xây dựng doanh nghiệp; trong trường hợp phát hiện vi phạm pháp luật thì trước hết hướng dẫn doanh nghiệp khắc phục tình trạng đó, chỉ áp dụng việc xử phạt đối với trường hợp nghiêm trọng hoặc ngoan cố không chịu sửa chữa theo hướng dẫn của cơ quan nhà nước. Theo đó, UBND thành phố cần xem xét giải quyết một số vấn đề sau:

- Giao Sở Tài nguyên và Môi trường và Nhà đất tiến hành đo đạc, lập bản đồ địa chính một lần và đơn giản hoá mọi thủ tục khác về giao đất, cho thuê đất; đồng thời đề nghị Bộ Tài nguyên và Môi trường và các cơ quan hữu quan soạn thảo ngay các quy định về giải phóng mặt bằng, cũng như quy định về chuyển quyền sử dụng đất (đối với các dự án nằm ngoài khu công nghiệp, khu chế xuất).

- Tiến hành nhanh chóng công tác đền bù, giải phóng mặt bằng để đẩy nhanh tiến độ thực hiện các dự án FDI đã cấp giấy phép; hoãn hoặc miễn tiền thuê đất đối với các dự án xin dừng hoặc giãn tiến độ thực hiện do khó khăn; cấp giấy chứng nhận lại cho các doanh nghiệp thuê lại đất trong các khu công nghiệp để đẩy nhanh tiến độ lấp đầy khu công nghiệp.

- Về thủ tục quản lý xây dựng cơ bản theo thiết kế đã đăng ký, cần được tổ chức chặt chẽ nhưng không được can thiệp quá sâu; cơ quan quản lý nhà nước về xây dựng cơ bản cần thực hiện đúng chức năng, thẩm quyền của mình, đồng thời cải tiến các thủ tục theo hướng gọn nhẹ và hiệu quả; coi trọng công tác kiểm tra, giám sát thực hiện tiến độ đầu tư theo đúng quy định, khi cần có thể

điều chỉnh ngay, tránh gây phiền hà, lãng phí, cũng như hiện tượng "giữ chỗ".

Thứ tư, việc thực hiện hoạt động kinh doanh của các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài được bắt đầu bằng thủ tục đăng ký với cơ quan nhà nước để nộp thuế, hoạt động xuất nhập khẩu, bảo vệ môi trường, phòng chống cháy. Khi cần thiết các cơ quan này có thể tiến hành kiểm tra để đánh giá doanh nghiệp đã có đủ điều kiện, trang thiết bị phù hợp với quy định của pháp luật; hướng dẫn và yêu cầu bổ sung để bảo đảm đủ điều kiện kinh doanh. Cần áp dụng các phương thức tiến bộ về nghiệp vụ như doanh nghiệp tự tính và nộp thuế, cuối kỳ sẽ đối chiếu để nộp bổ sung hoặc được thoái thuế; đăng ký kế hoạch xuất nhập khẩu cả năm và áp dụng biện pháp trừ dần khi thực hiện. Bên cạnh đó, thành phố Hà Nội cần thường xuyên phối hợp với các cơ quan quản lý nhà nước đối với hoạt động FDI và các địa phương khác trong cả nước, các bộ ngành hữu quan định kỳ gặp gỡ, đối thoại về luật pháp chính sách, giải quyết kịp thời các kiến nghị của doanh nghiệp, tháo gỡ các ách tắc, điều chỉnh, bổ sung các chính sách biện pháp tạo thuận lợi cho hoạt động sản xuất kinh doanh.

Thứ năm, trong thời gian tới, thành phố cần nhanh chóng rà soát, phân loại và đánh giá tình hình thực hiện của tất cả dự án trên địa bàn để có biện pháp xử lý, hỗ trợ cho phù hợp. Tập trung chỉ đạo điều hành xử lý nghiêm hành vi vi phạm của các nhà đầu tư nước ngoài, cũng như giải quyết nhanh các vấn đề khó khăn phát sinh tạo điều kiện cho các doanh nghiệp này vượt qua.

Thứ sáu, ban hành quy chế về thanh tra, kiểm tra doanh nghiệp có vốn ĐTNN. Trong đó, cần quy định cụ thể chế độ kiểm tra của các cơ

quan quản lý nhà nước để chấm dứt sự kiểm tra tùy tiện, tránh hình sự hoá các quan hệ kinh tế của doanh nghiệp, nhưng vẫn bảo đảm được sự giám sát của các cơ quan quản lý nhà nước và áp dụng các chế tài đối với những vi phạm pháp luật của các doanh nghiệp. Hoạt động thanh tra, kiểm tra doanh nghiệp là cần thiết, nhưng trước hết phải hướng vào mục đích làm cho các doanh nghiệp tự giác tôn trọng pháp luật, tránh tình trạng lợi dụng thanh tra, kiểm tra để gây khó khăn cho hoạt động bình thường của doanh nghiệp. Việc xử lý các hành vi phạm pháp cần thực hiện đúng trình tự và hình phạt đã được quy định. Cần có sự phối hợp giữa các cơ quan nhà nước trong việc thanh tra, kiểm tra và áp dụng các phương thức tiến bộ để vừa bảo đảm thực hiện nghiêm minh luật pháp, vừa tạo điều kiện thuận lợi cho kinh doanh của doanh nghiệp.

Tóm lại, có nhiều giải pháp nhằm cải thiện môi trường thu hút đầu tư nước ngoài ở Hà Nội, trong đó theo chúng tôi cải cách thủ tục hành chính là giải pháp mang tính đột phá. Tuy nhiên, thủ tục mới nhưng con người cũ, tư tưởng cũ sẽ là một vật cản lớn trong cải cách hành chính. Trên thực tế, có những vấn đề đã quy định cụ thể, thủ tục thông thoáng nhưng do nhận thức, thói quen nuôi tiếc với cơ chế "xin - cho" của một bộ phận cán bộ, công chức hành chính nên sự việc tuy dễ hoá khó khăn. Thủ tục hành chính dù hay đến mấy nhưng chỉ nằm trên giấy tờ văn bản, muốn đi vào cuộc sống phải thông qua con người áp dụng. Do đó, sự công tâm của cán bộ, công chức hành chính cùng với một cơ chế trách nhiệm pháp lý minh bạch, công khai sẽ là những yếu tố quan trọng để Hà Nội cải thiện môi trường thu hút đầu tư nước ngoài ●